

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

(CAUSAL FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF SMALL SCHOOLS MANAGEMENT UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION)

พิมพ์ร ไชยตา**

ดร. การดี อนันต์นาวี***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 600 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ส่วนการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันใช้โปรแกรมลิสเรล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกสูงสุดต่อความสำเร็จของการบริหารมากที่สุดคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมรองลงมาเป็นปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร และปัจจัยความผูกพันต่อองค์การ ตามลำดับ และร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้ร้อยละ 87 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 ทั้งนี้ ความผูกพันต่อองค์การส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จ ปัจจัยสภาพแวดล้อมส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยความผูกพันต่อองค์การ ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยความผูกพันต่อองค์การและส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์การและ

*วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จ โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยบรรยากาศองค์กรส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จ โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร และปัจจัยโครงสร้างองค์กรส่งผลโดยอ้อมต่อความสำเร็จโดยผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์กรและปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และได้รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่น่าสนใจและยอมรับได้

ABSTRACT

The objectives of this research were to determine factors affecting the success of small school management and to construct a linear structural relation model of factors affecting the success of small school management under the Office of the Basic Education Commission. The sample consisted of 600 administrators, school committees and teachers of small schools that received Royal School Award in Thailand, through proportional stratified random sampling. The research instruments use in this study were three set of five rating scale questionnaires. The data was analyzed by descriptive statistic using SPSS program. The analysis of the linear structural relationship model and the confirmatory factor analysis were used by LISREL program.

The findings were found that : the factor of environment was positively affected the

success of small school management and followed by leadership and commitment. They could predict the success of small school management by 67.58 percent with statistical significance at the .01 level. Commitment was directly affected the success of small school management. Environment was directly and indirectly affected the success of small school management through participation and commitment. Leadership was directly and indirectly affected the success of small school management through participation and commitment. Climate was indirectly affected the success of small school management through commitment. Structure was indirectly affected the success of small school management through climate and commitment. It was concluded that linear structure relationship model factors were affected the success of small school management and showed their congruity with reliable and accepted evident data.

ความนำ

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน เพื่อยกระดับคุณภาพ ประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นการปฏิรูปการศึกษาทั้งโครงสร้าง ระบบการบริหาร ทรัพยากรและการลงทุน โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องปฏิบัติตามนโยบายโดยตรง จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง บุคลากรมีสมรรถนะสูงพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นบุคคลที่มีสำคัญมากต่อการบริหารจัดการศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพ มีสมรรถภาพในการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ เพื่อจะบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ประสบความสำเร็จ ดังที่ นลินี สุรพรหม (2548, หน้า 23) เกษม วัฒนชัย (2546, หน้า 2) ที่กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า "ผู้บริหารมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะเป็นผู้ออกแบบและจัดระบบการศึกษานำทรัพยากรเพื่อการศึกษาไปบริหารให้เกิดผลผลิตตามที่ประเทศชาติต้องการ การบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารให้บรรลุผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพ แต่ที่ปรากฏในทุกองค์กร จะเห็นว่ามีความไม่เท่ากัน มีความเหลื่อมล้ำกันทั้งด้านขนาดและคุณภาพ โรงเรียนบางแห่งมีคุณภาพในการจัดการศึกษาสูง มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับ แต่โรงเรียนบางแห่งการบริหารจัดการยังไม่ได้คุณภาพ ทำให้การปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ จากการแข่งขันในระดับนานาชาติพบว่า ไทยอยู่ในอันดับที่ 48 ใน 60 ประเทศ ดังนั้น จึงควรต้องเร่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบแรก (2544 - 2548) โรงเรียนที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ โรงเรียนขนาดเล็กเป็น

โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ซึ่งมีอยู่ 11,720 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.81 โรงเรียนขนาดเล็กนี้มีปัญหาสำคัญร่วมกันคือมีคุณภาพค่อนข้างต่ำขาดความพร้อมด้านปัจจัย มีครูไม่ครบชั้นเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตร ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและอาคารเรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานผู้ปกครองนำเด็กไปเข้าเรียนที่อื่นทำให้โรงเรียนยุบรวมมากขึ้นทุกปี ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กต้องเร่งสร้างคุณภาพในการจัดการศึกษาแต่ที่กล่าวมาาก็ไม่ได้หมายความว่า การบริหารจัดการของทุกโรงเรียนคือคุณภาพไปหมด มีโรงเรียนหลายๆ โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนแกนนำ โรงเรียนดีเด่น โรงเรียนต้นแบบ ที่โรงเรียนอื่นๆ สามารถใช้เป็นแบบอย่างได้ จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน และจากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบผลสำเร็จพบว่าปัจจัยการบริหารได้แก่พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยบรรยากาศองค์กร การมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จ

ดังนั้นเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสามารถบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปทั้งในสังคมและชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนทั้งสิ้น 701 โรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 10,515 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 150 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอนพิจารณาตามขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54) ให้ได้ง่ายๆ ว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรจะเป็น 20 ต่อ 1 ในการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 25 ตัวแปร ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงมีจำนวนไม่น้อยกว่า 500 คน (20X25) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ใช้ภูมิภาคและจังหวัดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูล

ที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 150 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 150 คน และครูผู้สอน จำนวน 300 คน การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและตรวจสอบหาความสอดคล้องของแบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโมเดลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และ โปรแกรม LISREL

การออกแบบเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบ่งออกเป็น 8 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กด้านโครงสร้างองค์การ 5) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กด้านสภาพแวดล้อม 6) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กด้านบรรยากาศองค์การ 7) แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กด้านความผูกพันต่อองค์การ 8) แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานและคณะกรรมการผู้ควบคุมคุณภาพ

ตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้องและนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คนเพื่อพิจารณาความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ความครอบคลุมและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการสอบถาม

2. นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดมาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา (IOC: index of Item Objective Congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาเป็นข้อคำถามและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน นำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ระยะ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีสนทนากลุ่มย่อย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุจำนวน 7 ปัจจัย ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การ สภาพแวดล้อมการมีส่วนร่วมของชุมชน ความผูกพันต่อองค์การ บรรยากาศองค์การ ผลสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรแฝงของปัจจัย พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การ บรรยากาศองค์การ ความผูกพันต่อองค์การ การมีส่วนร่วมของชุมชน สภาพแวดล้อม และตัวแปร ผลสำเร็จของการของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดเท่ากับ 0.725 คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนกับปัจจัยสภาพแวดล้อม รองลงมาเท่ากับ 0.717 คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร ส่วนตัวแปรคู่ที่สัมพันธ์กันต่ำสุด เท่ากับ 0.462 คือ ปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับปัจจัยสภาพแวดล้อม และทุกคู่ของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$

3. แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสมมติฐานการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละตัวแปรแฝงของแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย เป็นองค์ประกอบจริงตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับแบบจำลองการวัด

4. แบบจำลองปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

4.1 ปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร

มีอิทธิพลโดยตรงและส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร และส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์กร ผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร

4.2 ปัจจัยโครงสร้างองค์กร มีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์กร และปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร

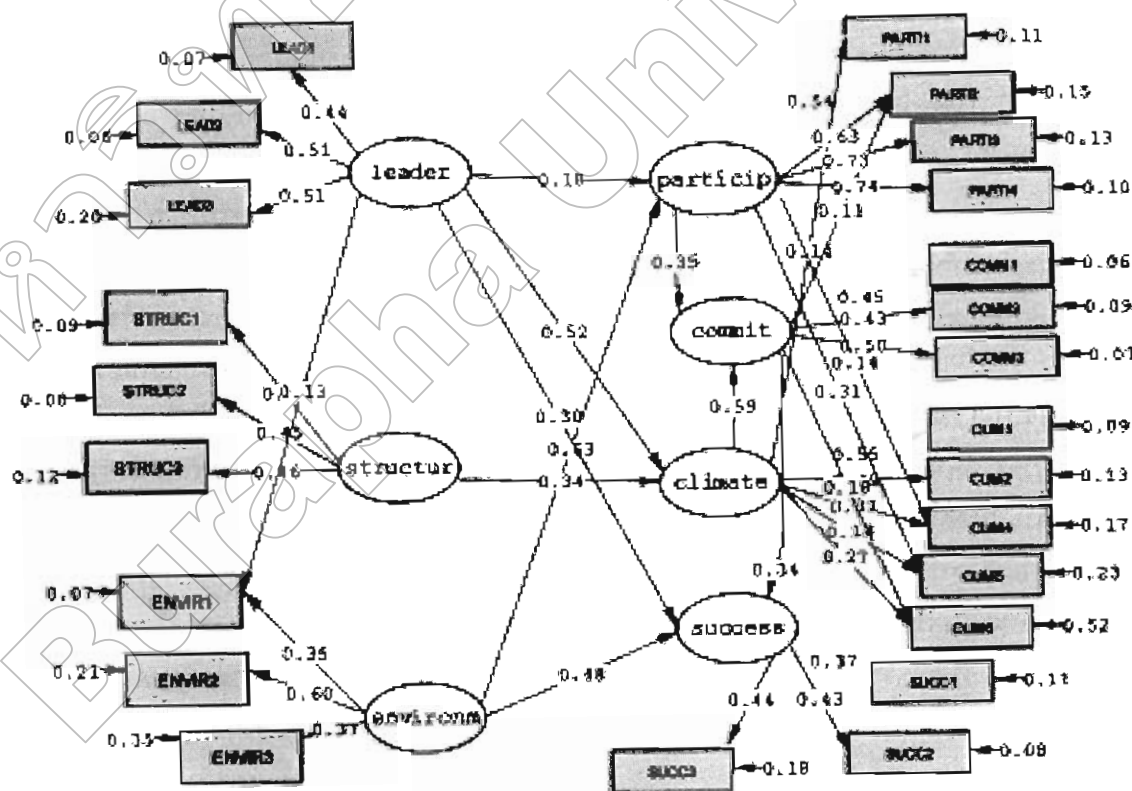
4.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กและส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วม

ของชุมชน และปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร

4.4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร

4.5 ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

4.6 ปัจจัยบรรยากาศองค์กร มีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

Chi-Square=302.11, df=143, P-value=0.00000, RMSEA=0.044

ภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จและส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์การผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์การซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยแสดงว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเนื่องจากว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาตั้งอยู่บนพื้นฐานความขาดแคลน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กต้องใช้ความรู้ความสามารถและศักยภาพสูงมากในการบริหารจัดการ คือ ต้องเป็นทั้งผู้นำทางวิชาการ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผู้นำแลกเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภารดี อนันต์นาวี (2545) ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540) พัทธวีวรรณ กิจมี (2549) ประทีน วิเศษสุวรรณ (2545) วูดส์ (Woods, 1998, p. 668) และบูซซี่ (Buzzi, 1990) ซึ่งพบว่าพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู ผลการเรียนรู้ของนักเรียน และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ในการวิจัยยังพบว่าปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์การ แสดงว่าในการ

บริหารงานให้สำเร็จผู้บริหารต้องเน้นการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างให้เกิดความผูกพันเพื่อให้การบริหารงานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ โดยการส่งเสริมชักนำ และสร้างโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิและองค์การอาสาสมัครในรูปต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องทั้ง 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทินวัตร เงินขาว (2546) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร จะเกิด ความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและองค์การเกิดความน่าเชื่อถือและเป็นสิ่งที่พึงพาได้ขององค์การและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การ ซึ่งตรงกับเบลค (Blake, 1981, pp. 30-45) ได้กล่าวถึงผู้นำที่จะบริหารงานให้สำเร็จว่า ต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกเพื่อความมั่นคงและการคงไว้ซึ่งความรักใคร่ในโรงเรียนหรือสถาบัน คาร์เนลล์ (Camall, 1990, p. 210) กล่าวว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลนั้น ควรมีการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมโดยการระดมสมองความคิด การสื่อสารข้อมูลอย่างชัดเจน แสดงว่าในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานต้องสร้างความผูกพันต่อองค์การดังที่สุภาพร พิศาลบุตร (2544, หน้า 197) กล่าวว่า ความรู้สึกผูกพันต่อองค์การจะนำไปสู่ความมีประสิทธิผลขององค์การคือ ถ้าบุคลากร มีความรู้สึกผูกพันต่อองค์การ มักมี

ความปรารถนาอย่างแรงที่จะคงอยู่กับองค์กรต่อไป เพื่อทำงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย เป้าหมายขององค์กรมากตามไปด้วย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ ศิริพร นาคสุวรรณ (2548, หน้า 101) ที่ศึกษาพบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารบรรยากาศขององค์กร ความพึงพอใจในการทำงาน มีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสาธิต รื่นเรืองใจ (2549, หน้า 174) ที่พบว่า การที่ครูมีความพึงพอใจในการทำงานทำให้ผลการดำเนินงานขององค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายไปด้วย นอกจากนี้จากการจัดสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาของทุกโรงเรียนเห็นด้วยเป็นอย่างมาก ว่าปัจจัยพฤติกรรมผู้นำส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้บุคลากรทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครู บุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียนเกิดการยอมรับศรัทธา อยากร่วมงานด้วยและทำให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยเฉพาะผู้นำทางวิชาการและผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาได้มาก แต่ในบางสถานการณ์ก็ต้องใช้พฤติกรรมผู้นำแบบแลกเปลี่ยนเช่นกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ถ้าผู้นำกระตุ้นให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมสนับสนุน เป็นกันเองมีความเอื้ออาทรและทำเป็นแบบอย่าง บุคลากรทุกคนจะตั้งใจทำงานทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ

2. ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยโครงสร้างองค์กร มีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผ่านปัจจัยบรรยากาศขององค์กร และปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร แสดงว่าในการบริหารงาน

ให้ประสบผลสำเร็จนั้นการจัดโครงสร้างองค์การควรเน้นให้เกิดบรรยากาศที่ดี ให้บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กรเพราะว่า เมื่อโรงเรียนมีการจัดโครงสร้างองค์การที่เหมาะสม มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร กำหนดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน แบ่งงานอย่างยุติธรรม จะส่งผลทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานและเกิดความผูกพันต่อองค์กร บุคลากรก็就会有ความภาคภูมิใจ ซื่อสัตย์ ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทด้วยความเต็มใจ ทำให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับสุทธิพงษ์ ยงค์มกล (2543, หน้า 240) ที่พบว่า โครงสร้างองค์การและบรรยากาศขององค์กรส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเจมส์ และโจนส์ (James & Jones, 1974, pp. 1098-1099) ที่กล่าวว่าการจัดส่วนงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งนอกจากจะช่วยในการบังคับบัญชาและการควบคุมการทำงานเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาในการบริหารงานของผู้บริหาร ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร สอดคล้องกับผลงานวิจัยพัชรวิรัตน์ กิจมี (2549, หน้า 44-46) สุพิศ ประสพศิลป์ (2540, หน้า บทคัดย่อ) ที่พบว่า โครงสร้างองค์การส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เช่นเดียวกับงานวิจัยของที่พบว่า ปัจจัยโครงสร้างองค์การส่งผลทางตรงต่อปัจจัยบรรยากาศขององค์กร และนอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยโครงสร้างองค์การส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กรในระดับมาก เช่นเดียวกับ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540) ที่พบว่า โครงสร้างองค์การมีอิทธิพลโดยตรงและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลขององค์กร และศิริพร นาคสุวรรณ (2548, หน้า 101) พบว่า

บรรยากาศองค์การและความพึงพอใจในการทำงาน มีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อองค์การ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มผู้บริหาร สถานศึกษาทุกคนที่มาร่วมเห็นด้วยเป็นอย่าง มากว่าปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหาร

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กและส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และความผูกพันต่อองค์การแสดงว่าสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จ ดังนั้น ในการบริหารงานโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษา สภาพแวดล้อม ทั้งทางด้านสังคม เทคโนโลยีและ เศรษฐกิจ หากผู้บริหารละเลยเพิกเฉยไม่สนใจ สภาพแวดล้อมในการบริหารองค์การอาจจะเกิด ความเสี่ยงและทำให้การบริหารล้มเหลวได้ การที่ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญและปรับเปลี่ยน ให้อิงกับสภาพแวดล้อมย่อมก่อให้เกิดโอกาสที่ จะวางแผนสิ่งต่างๆ ได้ในอนาคต หากละเลยเพิกเฉยไม่สนใจสภาพแวดล้อมในการบริหารองค์การ แล้วจะเกิดความเสี่ยงและทำให้เกิดการล้มเหลวได้ สอดคล้องกับพัชรวิธรรม กิจมี (2549) สเตียร์ส (Streers, 1977, p. 104) ที่ศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ

4. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพล โดยอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยความผูกพันต่อ องค์การ อภิปรายได้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่ มีความสำคัญมาก เพราะโรงเรียนเป็นของชุมชน

โดยตรงที่คนในชุมชนต้องการพัฒนาอยู่แล้ว ถ้า โรงเรียนสร้างความตระหนักและทำให้ชุมชนให้ ความสำคัญ ยอมรับ ศรัทธาต่อโรงเรียนจะทำให้ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเกิดความเจริญงอกงาม ในตัวเอง สามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันใช้ ทรัพยากรอย่างสมานฉันท์ นำไปสู่การพัฒนาที่ ยั่งยืน ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องมีส่วน ร่วมใน ทุกขั้นตอนคือการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สอดคล้องกับเชดดิค และคณะ (Shadid et al., 1982, pp. 107-122),อะแทสแตร์ ที ไวท์ (Atastair T. White.1982, p. 18) และชูชาติ พ่วงสมจิตร (2541, หน้า 43) และจิณฉัตร ปะโคทั้ง (2549, หน้า 113) พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็น ปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เพราะ สถานศึกษาและชุมชนเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิด กัน ดังนั้นการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะ ชุมชนที่มีความพร้อม มีความเข้มแข็งจะมีพลังใน การส่งเสริมสนับสนุนทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกายใน การพัฒนาการศึกษา ยิ่งถ้าโรงเรียนทำให้ชุมชน ยอมรับ ก็จะได้รับความร่วมมือและทำให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จได้มาก

5. ปัจจัยความผูกพันต่อองค์การ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพล โดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียน ขนาดเล็ก ดังนั้นในการบริหารงานให้ประสบผล สำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรือหา วิธีการที่จะสร้างวัฒนธรรมเพื่อทำให้บุคลากรเกิด ความผูกพันต่อ มีความจงรักภักดีมีความศรัทธามี ความทุ่มเท พร้อมที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตาม

เป้าหมายเกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540) อีแวนส์ (Evans, ที่พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร มีอิทธิพลโดยรวม อิทธิพลโดยตรง และอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลขององค์กร และจากที่ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนทุกคน เห็นด้วยเป็นอย่างมากว่าปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กรส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน

6. ปัจจัยบรรยากาศองค์กร ผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์กร มีอิทธิพลโดยอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่งอิทธิพลผ่านความผูกพันต่อองค์กร แสดงว่า ในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศในการทำงาน ต้องสร้างความผูกพันต่อองค์กรเพราะบรรยากาศองค์กร เกิดจากการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหาร และครูที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบุคคลในโรงเรียน ซึ่งในการทำงานให้สำเร็จจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศในการทำงาน ดังที่ เบลค (Blake, 1981, pp. 30-45) กล่าวว่าผู้นำต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกเพื่อความมั่นคงและการคงไว้ซึ่งความรักใคร่ในโรงเรียนหรือสถาบันสร้างบรรยากาศในการวิจัย และงานวิชาการที่มีคุณภาพสูง นอกจากนี้สุภาพร พิศาลบุตร (2544, หน้า 197) กล่าวว่า ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กร กิลเมอร์ (Gilmer, 1966, p. 57) พบว่าบรรยากาศองค์กรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรและอีแวนส์ (Evans, 1992, p. 215-A) พบว่า เมื่อบุคลากรขององค์กรมีความผูกพันต่อองค์กรมากเท่าไร ยังเป็นสาเหตุ

ให้การบริหารองค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การมากตามไปด้วยนอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ ศิริพร นาคสุวรรณ(2548, หน้า 101) ที่ศึกษาพบว่าตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศองค์การ ความพึงพอใจในการทำงาน มีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทาง ดังนั้นในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ทำให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กอย่างพอเพียง การจัดอัตรากำลัง โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ต่างๆ ที่จำนวนห้องเรียนอยู่เท่าเดิม ทำให้ครูมีภาระงานมากยิ่งขึ้นส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพต่ำ ขาดภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียน เป็นสาเหตุให้ผู้ปกครองยิ่งนำบุตรหลานออกไปเข้าโรงเรียนอื่นมากขึ้น และจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กต้องยุบรวมมากขึ้นอีก

2. กระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างจริงจังโดยคำนึงถึงขวัญกำลังใจของครู บุคลากรและชุมชน ควรสรรหาผู้บริหาร และครูมืออาชีพจริงๆ ไปอยู่โรงเรียนขนาดเล็กเพื่อสร้างคุณภาพให้ชุมชนยอมรับ ศรัทธาและนำบุตรหลานกลับมาเรียนที่ชุมชนของตนอง นอกจากนี้

ควรมีการประเมินคุณภาพครูอย่างจริงจัง เพราะครูที่ไม่มีคุณภาพในโรงเรียน จะทำให้ครูและบุคลากรคนอื่น ๆ เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่ายในการทำงานไปด้วยชุมชนก็ไม่อยากนำบุตรหลานไปเรียนจนยอมเสียเงินส่งบุตรหลานไปเรียนที่อื่น

3. กระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรใช้กฎหมายจำกัดเขตพื้นที่ในการรับนักเรียนอย่างจริงจัง ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนใกล้บ้านเพื่อแก้ปัญหานักเรียนไปเรียนในเมือง และควรหาวิธีแก้ไขค่านิยมที่ผิดของผู้ปกครองที่นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในเมือง

4. กระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำ ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน สนทนากลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารทั้งในระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะระดับโรงเรียน

1. โรงเรียนควรสร้างวัฒนธรรม ค่านิยมในการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการอย่างรวดเร็วเกิดความประทับใจ ทำเลที่ตั้งปลอดภัยให้นักเรียนได้รับความสะดวกในการมาโรงเรียน สร้างเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

2. โรงเรียนควรระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองหรือคนในท้องถิ่นหรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสรรหางบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถใน

การใช้เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร สร้างระบบข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่บุคคลภายนอกให้ทราบผลการดำเนินการ

3. ผู้บริหารควรใช้พฤติกรรมผู้นำเป็นทั้งผู้นำทางวิชาการ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และผู้นำแบบแลกเปลี่ยนมีความทุ่มเท เสียสละและตั้งใจพัฒนางานอย่างจริงจัง

4. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น ตั้งใจทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ทุ่มเทความสามารถแม้มีอุปสรรค ยินดีทำงานทุกอย่างเพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าเพื่อสร้างความศรัทธาและการยอมรับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ โรงเรียนที่ได้รับรางวัล พระราชทาน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และโรงเรียนแกนนำจากทั่วประเทศ ควรมีการทำวิจัยหรือตรวจสอบซ้ำว่า ปัจจัยเหล่านั้นส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่นในการวิจัย

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นซึ่งยังไม่ได้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เช่นด้านงบประมาณ หรือด้านรูปแบบโรงเรียนขนาดเล็ก ว่าโรงเรียนขนาดเล็กรูปแบบใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

3. ควรมีการเก็บข้อมูลและศึกษาเชิง

คุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ควรทำการวิจัยเชิงทดลองโดยนำปัจจัย
ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนไป
ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพ
ต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษม วัฒนชัย.(2546). การปฏิรูปการศึกษาแนวทางสำหรับผู้บริหารสู่การปฏิบัติ.เอกสารประกอบ
คำบรรยาย,กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง (2549). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
ดีเด่น โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. แห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2541). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับนักเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทินวัตร เงินขาว (2546) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูโรงเรียน
ประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร.ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- นลินี สรพรหม.(2548, มีนาคม-เมษายน) รับมือกับการเปลี่ยนแปลงในองค์การ.วารสาร โปรดักทีวิตี,
'21-26.
- นงลักษณ์ วัชรชัย. (2542). โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีน วิเศษสุวรรณ (2545) ปัจจัยการบริหารการศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรัตนนคร
วิโรฒ ประสานมิตร.
- ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลองค์การของหน่วยศึกษา
นิเทศกรรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พัชรวิพรรณ กิมมี.(2549) แบบจำลองปัจจัยที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับสุขภาพองค์การของโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ภาคเหนือ.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎีบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา,บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี อนันต์นารี.(2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎีบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา,บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพร นาคสุวรรณ(2548) การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความผูกพันต่อองค์การ
ของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาโรงเรียนเอกชน.ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาธิต รื่นเรใจ.(2549). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครู โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
ดุฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพิศ ประสพศิลป์.(2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของสถาบันการศึกษา
พยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2544). *จริยธรรมทางธุรกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.เจ. พรินติ้ง.
- Atastair T. White.(1982) "*Why Community Participation, Annual Unreported A Discussion
of the Argument Community Participation: Current issue and lesson learned*"
Boston: Prentice Hall.
- Blake,Robert T. & other. (1981) *The Academic Administrator Grid*. San Francisco : Jossey - Bass
Publishing.
- Buzzi, M. J. (1990). The relationship of school effectiveness to selected dimension of principals
instructional leadership in elementary schools in the State of Connecticut. *Dissertation
Abstracts International*, 51(3), 12 A.
- Carnall, C. A., (1990). *Managing change in organizations*. New York: Prentice Hall.
- Evans, M. A. (1992). A Structural Model and Test of the Antecedents and Outcomes
of Organization and Commitment: A Function of the School, the Teacher, and the Principal's
Leadership. *Dissertation Abstracts International*, 52(8), 2766-A.
- Gilmer,V.H.(1967) *Applied psychology*. New York: McGraw-Hill.
- James, L. R., & Jones, A. P. (1974, December). Organizational climate: a review of theory and
research. *Psychological Bulletin*, 81, 112-115.

- Shadid, W. et al. (1982). *Access and participation: a theoretical approach in participation of the poor in development*. New York: McGraw-Hill.
- Steers, R. M., & Porter, L. W. (1983). *Motivation and work behavior* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill..
- Woods.(1998) "Leadership Factors That Influence Educational Excellence" *Education Reseach*.21(7):685